

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Bgy.

Cím:

Kiállítások

Forrás:

Világ

Mp.

1918 IV

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Iparműv. leir.

Idő

"1918"

Személy

(*) **Kiállítások.** Magyar himzésekből gazdag kiállítást rendezett az Iparművészeti Múzeum, melynek szándéka lassanként egész textilgyűjteményét bemutatni. A magyar himzések közül ezuttal a népies munkák elmaradtak s az ugynevezett „uri himzések” kerültek kiállításra, melyen nemcsak a múzeum, hanem testületek és magánosok holmiai is szerepelnek. A kiállítás, bár a katalógus gondos és hozzáértő munkát árul el, nem szerves, kapkodó, nem összefüggő s ami legfontosabb, nem oktató. A múzeumi gyűjtemények halott skatulyázását érzeni itt, nincs egy ötlet a közönség számára, egy szempont nincs, mellyel a himzeshalmazok szerves fejlődésének útjait megtekinthetnők. Lehetnek lelkiismeretesek azok az urak, akik a kiállítást összehozták, jeles múzeumi tisztviselők, avagy szaktudósok, de hogy ily pompás anvaggal miként kell a közönség szeme elé lépniök, e gyönyörű magyar kincseket hogyan kell mindannyiunk közkincsévé tenni s miként kell izlést nemesítve oktatni és felvilágosítani, annak gyakorlati megvalósításáról nincs fogalmuk. A múzeum régóta várat magára kiállításai rendezésével s ha most, amikor azokat igazgatója újra beigéri, rendezésük ily szellemben történik, a múzeum kulturmissziója csődöt mondott. Mert itt nem egy esetleges kiállításról van szó, nem egy karácsonyi vásárról, hanem arról, hogy végre propaganda-szerűleg mutassa meg és tárja fel a kíváncsiak előtt a múzeum azokat a kincseket, amelyeket őriz. A múzeum hátsó földszinti termében vannak összegyűjtve a kiállítás értékei: műhelymunkák,

melyeket céhbéli iparosok készítettek s javarészt uri himzések, melyek az uri világ kézimunkázó hölgyeinek himzötői alól kerültek ki. A 16—18. század magyar himzőművészete van képviselve itt, csupa ornamentikás, virágmotívumokat használó himzett munka, alig akad közöttük kompozicionális vagy figurális. A katalógus által műhelymunkák közé sorozott himzések közül egy miseruhát emelünk ki, melynek középső sávjá olasz mintának látszik, szélein pedig már határozottan egy primitívebb, hazai tervezőnek ügyeskedését ismerhetni fel. Bethlen Kata 1694-ből való erdélyi piros bársony terítőjét, a besztarcebányai városi múzeum 1726-ból való, az isten bárányának képével díszített világoskék antependiumát, egy arany-ezüst dróthimzésű női ruhát (állítólag Brandenburgi Kataliné volt), egy 18. századbeli Felsőmagyarországból származó miseruhát emlitünk meg, aztán egy tizenhatodik századból való piros bársony nyeregtekartót s egy pompás himzett nerverget. Az uri himzések nagy részét kendők, oltárképek, az Ur asztalához készített abroszok, lepedőszeleek s párnahajak képezik. Némelyeknek színesdíszítése, másokon a komoly és egyszerű motívumok díszítő elrendezése, ismét másokon a himzés technikai fejlettsége a csodálatraméltó. Igen szépek, néhol színösszetételeikben csaknem szlávosak az észak-magyarországi himzések, melyek a kiállításnak különben túlnyomó részét teszik. Recemunkák és gobelinhimzések is akadnak a kiállításán, például arany és ezüst fonálu rece egy 1618-ból való oltár-eleje, mely a kiállításnak különben legszebb figu-

rális himzése, aztán nagyon szép színes gyapjú gobelinhimzés (gróf Dessewffy Emilné állítja ki), egy kanapé két támlásszékkal, melyeknek klasszikus virágornamentikájú szövetmintájába Mária Terézia királyné alakját kedves naivsággal hímézték be. Török himzésekkel záródik a kiállítás, hogy szemmelláthatóan bizonyítsa a hatást, melvet a török himzések művészete gyakorolt a 16—17. században a mi himzéseinkre. A nagyközönség reggel 9-10 1-g tekintheti meg hétfő és péntek kivételével a kiállítást, ahová belépődij nincs. — Az Ernst-Múzeum hétfőn kezd egy új aukciót, melynek tárgyai még vasárnap megtekinthetők. Gróf Vay Péter s néhány más gyűjtő műtárgyai kerülnek eladásra, nem egy összefüggő gyűjtemény tehát, ami meglátszik a holmik sokféleségén. A festmények között Hieronymus Bosch „Pádúai Szent Antal megkísértése”-t s egy szép Chardin csendéletet lehet elsősorban megbámulni. Egy Munkácsy-tól s az Ego Homo vétele, azonkívül sok miniatűr is akad. Temérdek a bútor, porcellán, különféle fémtárgyak, szőnyegek, melyek között sok a muzeális, aztán csipkék, könyvek, textilholmik, mindaz, amit összehordhat gyűjtők szenvedélye és képszerűlete. Több mint kétezer tárgy van együtt s ha műértékre nem, de az anyag gazdaságára és szaporaságára nézve a záruló szezonnak ez a nevezetes aukciója. (Bgy.)